

Datum: 2024-08-26

Er referens/dnr: Fi2024/01482

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande på Fi2024/01482 Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier

Sveriges Oberoende Bryggerier (SOB) tillstyrker förslaget på sänkt alkoholskatt för öl från oberoende bryggerier med följande förslag på ändringar/kompletteringar:

1. SOB menar att en sänkt alkoholskatt så långt som möjligt ska justera för skal- och samordningsfördelar som snedvrider konkurrensen på ölmarknaden. De studier som finns tillgängliga visar att skal- och samordningsfördelarna är snedvridande upp till en produktionsvolym på cirka sex miljoner liter. Den föreslagna övre årliga produktionsgränsen för att få ta del av sänkt alkoholskatt på öl bör därför höjas från på tre miljoner liter till sex miljoner liter.

För att utformningen ska bli ändamålsenlig måste den föreslagna trappstegsinfasningen justeras proportionerligt för att ta hänsyn till den högre övre produktionsgränsen.

Skälen till att höja den övre gränsen är följande:

- A. **Empiri visar att skal- och samordningsfördelarna är framträdande upp till sex miljoner liter.** Det finns relativt lite empiri som på ett entydigt och säkert sätt beskriver omfattningen av skal- och samordningsfördelarna i bryggerinäringen. Uppskattningar i samband med olika skattereduktioner på öl visar att effekterna är omfattande upp till en halv miljon liter, betydande upp till en produktionsvolym på tre miljoner liter och därefter avtagande upp till 20 miljoner liter. Efter sex miljoner liter är den konkurrensnedvridande effekten relativt obetydlig. En svensk modell för att justera för de snedvridande effekterna bör därför av princip sätta en övre gräns på årsproduktionen till sex miljoner liter.
- B. **En tremiljonersgräns riskerar skapa en onödigt tillväxttröskel.** Den svenska ölmarknaden består av många små bryggerier (alla med en produktionsvolym på mindre än 3 miljoner liter) och sex större bryggerier. Det finns inga mellanstora bryggerier med en produktion i intervallet mellan tre och 20 miljoner liter. Av de

stora svenska bryggerierna är Krönleins minst med en produktionsvolym på över 20 miljoner liter per år.

Den föreslagna övre gränsen på tre miljoner liter riskerar därför att skapa en onödig tillväxtröskel som låser in de oberoende bryggerierna till produktionsvolym under tre miljoner liter. En sådan utveckling medför att ölmarknaden fortsatt kommer sakna bryggerier med produktionsvolym mellan tre och 20 miljoner liter. Denna delmarknad är av stor vikt för att utveckla och växa den svenska bryggerinäringen och överbrygga konkurrensglappet mellan små och stora svenska bryggerier.

C. Erfarenheter från Irland visar på stor exportpotential över tre miljoner liter.

De ekonomiska möjligheterna till export är relativt svaga för mindre bryggerier på grund av höga administrations- marknadsförings- och försäljningskostnader. För att ha reella ekonomiska möjligheter att växa internationellt behöver produktionsvolymen överstiga som minst 500 000 liter och helst en miljon liter. Möjligheterna till export ökar betydligt med en större produktionsvolym.

- a. Cirka 20 procent av de irländska oberoende bryggeriernas produktion exporteras, men huvuddelen av exporten kommer från de fyra största oberoende bryggerierna. Tillväxten i den irländska småskaliga ölindustrin har sedan 2017 till stor del skett genom ökad export. De två största oberoende bryggerierna, som vuxit till en produktion över fem miljoner liter, har till största del gjort det genom exportsatsningar och internationaliseringar av verksamheten.¹ Dessa satsningar som möjliggjorts av nedsättningar av skatten på öl från oberoende bryggerier.
- b. Tillväxten hos bryggerier med en produktionsvolym över tre miljoner liter kan därför till stor del förväntas ske genom export, men detta kräver stöd av en stabil hemmamarknadsförsäljning. Genom att begränsa möjligheterna till skattereduktion för bryggerier i produktionsintervallet tre till sex miljoner liter begränsas även möjligheterna till export och tillväxt genom export.

D. Länder som ursprungligen satt för låg övre gräns har tvingats höja gränsen.

I både Storbritannien och Irland var de övre gränserna för reducerad alkoholskatt ursprungligen på samma nivå som i Finansdepartementets förslag.

Den övre gränsen var tre miljoner liter i Storbritannien. När vissa av de brittiska oberoende bryggerierna i Storbritannien växte sig så pass stora att de nådde den övre gränsen visade det sig att skalfördelarna fortsatt var tillväxthämmande. Därför höjdes gränsen i Storbritannien 2004 från tre till sex miljoner liter.

¹ Observera att den irländska modellen omfattar en övre produktionsgräns på tre miljoner liter men att oberoende bryggerier får full skattereduktion för all produktion upp till tre miljoner liter så länge de producerar mindre än sju miljoner femhundra tusen liter öl. Se Sundén (2023) Reducerad ölskatt i Irland: Skattmodell, konsekvenser och lärdomar (<https://lakevilleconsulting.se/wp-content/uploads/2023/10/Lakeville-2023-Reducerad-skatt-pa-ol-i-Irland.pdf>).

I Irland kan alla mikrobryggerier få reducerad alkoholskatt. Ett mikrobryggeri definieras som ett oberoende bryggeri med en produktion under 7,5 miljoner liter. Ett mikrobryggeri får full skattereduktion på all produktion upp till tre miljoner liter. Båda dessa gränser har tvingats höjas på grund av att de irländska oberoende bryggerierna nått taken med fortsatt konkurrens- och tillväxthämmande skalfördelar i produktionen. Gränsen för skattereduktion höjdes 2015 från två till tre miljoner liter. Gränsen för att klassas som mikrobryggeri höjdes 2023 från fem till 7,5 miljoner liter.²

De internationella erfarenheterna är således att förändringar i skattereduktionen är nödvändiga om den övre gränsen sätts för lågt vid införandet. Det är därför klokt att redan vid införandet anpassa den övre gränsen för att slippa framtida förändringar i utformningen av skattenedsättningen. Sådana förändringar riskerar att bli omfattande och krångliga. Detta i synnerhet eftersom trappstegen i den föreslagna modellen även behöver justeras.

- E. **En högre satt gräns i dag påverkar inte skatteintäkterna.** En högre övre gräns, från tre till sex miljoner, påverkar inte skatteintäkterna i dagsläget. På längre sikt kan framtida skatteintäkter bli lägre än med den föreslagna utformningen om vissa oberoende bryggerier växer sig större än tre miljoner liter. Denna skatteeffekt måste dock antas vara relativ begränsad eftersom skattenedsättningen är lägre för bryggerier med större produktionsvolym. Samtidigt innebär större och exportsatsande svenska bryggerier att de indirekta skatteintäkterna ökar.
2. Många oberoende småbryggerier har en diversifierad produktion av olika typer av drycker och speciellt av olika typer av öl. En viktig marknad är öl som inte är skattepliktig, dvs. öl med en alkoholhalt upp till som högst 2,8 procent.

I Förslag till lag om ändring i lagen (2022:156) definieras öl i allmänna termer när produktionsvolymerna definieras. Exempelvis står i 1 kap 13 § punkt 4 ”*vars årsproduktion av öl inte överstiger 3 000 000 liter per år.*” Den föreslagna ordalydelsen innebär att bryggerier som brygger öl med låg alkoholhalt tvingas inkludera dessa produktionsvolym i beräkningen av alkoholskattenedsättningen.

Det bör tydligt definieras i lagtexten att den öl som omfattas av produktionsgränserna är all öl med en alkoholskatt, dvs öl med en alkoholhalt som är över 2,8 volymprocent.

Sundsvall den 26 augusti 2024

Styrelsen, Sveriges Oberoende Bryggerier genom ordförande Ayla Yavuzalp

² Se HM Treasury (January 2021) Small Brewers Relief: Technical consultation (<https://www.gov.uk/government/consultations/small-brewers-relief-sbr-technical-consultation>) och Sundén (2023) Reducerad ölskatt i Irland: Skattemodell, konsekvenser och lärdomar (<https://lakevilleconsulting.se/wp-content/uploads/2023/10/Lakeville-2023-Reducerad-skatt-pa-ol-i-Irland.pdf>).